

Ruling moghti mill-President tal-Kamra l-Onor. Myriam Spiteri Debono, fis-Seduta 130 tal-31 ta' Ottubru 1997 fejn il-Kap tal-Oppożizzjoni sostna ksur ta' privileġġ ta' insult u nuqqas ta' qima fil-konfront tiegħu wara skambju tal-kliem fil-Kumitat Permanenti dwar ix-Xogħol tal-Kamra

RULING TA' MADAM SPEAKER

Rigward il-każ ta' ksur ta' privileġġ imqajjem mill-Kap tal-Oppożizzjoni, l-Onor. Eddie Fenech Adami, fejn sostna ksur fil-konfront tiegħu abbażi ta' paragrafu (b) ta' subartiklu (4) ta' artiklu 11 ta' l-Ordinanza dwar il-Privileġġi u s-Setgħat tal-Kamra tad-Deputati, is-Sedja eżaminat:

(a) it-transcript mhux ufficjali li rrifera għalih il-Kap ta' l-Oppożizzjoni meta ssolleva l-ksur ta' privileġġ, b'mod partikolari l-kelma "montatura" u s-sentenza:

"Ippermettili f'it, jien hawnhekk assolutament niċhad għall-miljun darba l-allegazzjoni tan-naħa l-oħra li fuqha bnew okkażjoni, li kien jaqblilhom jibnu, rigward l-allegat mard li kellu l-Onor. Fenech Adami, li aħna ma konna nafu xejn assolutament bih";

(b) iż-żewġ ittri, waħda mibgħuta mill-Kap ta' l-Oppożizzjoni lill-Viċi Prim Ministru, Ministru għall-Affarijiet Barranin u ta' l-Ambjent, u r-risposta tal-Viċi Prim Ministru għall-ittra mibgħuta lilu mill-Kap ta' l-Oppożizzjoni;

(ċ) it-tape tal-Laqqha Nru. 26 tal-Kumitat Permanenti dwar ix-Xogħol tal-Kamra, peress li dan jagħti stampa iktar ċara mit-transcript mhux ufficjali; u

(d) s-Sedja nnotat l-espożizzjonijiet magħmula mill-Kap ta' l-Oppożizzjoni u mill-Viċi Prim Ministru.

Il-Kap ta' l-Oppożizzjoni qajjem l-ilment tiegħu fl-ewwel opportunita' li kellu u waqt li ċcita paragrafu (b) ta' subartiklu (4) ta' artiklu 11 ta' l-Ordinanza dwar il-Privileġġi u s-Setgħat tal-Kamra tad-Deputati sostna li sofra nsult jew nuqqas ta' qima. Is-Sedja tirrileva li din il-parti ta' l-Ordinanza ma tistax tiġi kkonsiderata weħidha u għandha ssir riferenza għall-Ordni Permanenti Nru. 60 li tgħid li:

"Ebda Membru ma għandu juża kliem offensiv jew mhux xieraq kontra l-karattru jew il-proċeduri tal-Kamra jew b'riferenza għal xi Membru tagħha.",

u speċjalment għall-parti li tgħid:

"Ebda intenzjoni ħazina ma għandha tiġi attribwita lil xi Membru.".

Imkien fil-Laqgħa Nru. 26 tal-Kumitat Permanenti dwar ix-Xogħol tal-Kamra ma jirriżulta li l-Viċi Prim Ministru attribwixxa lill-Kap ta' l-Oppożizzjoni xi aġir li jnaqqaslu l-qima jew jinsulentah u dan il-Viċi Prim Ministru sostnieh f'ittra li baġħat lill-istess Kap ta' l-Oppożizzjoni. Lanqas jirriżulta li hemm xi nuqqas ta' qima lejn il-Kamra jew lejn xi Membri tal-Kamra.

Meta dalgħodu l-Viċi Prim Ministru spjega lilu nnifsu qal li bil-kelma "allegat" ried ifiehem haġa li kienet għadha mhijiex konfermata. Jekk wieħed jikkonsidra l-interpretazzjoni ta' "allegat" kif imposta fl-espożizzjoni tiegħu mill-Kap ta' l-Oppożizzjoni, li jidher li għaqqadha mal-kelma "montatura", is-Sedja mill-eżami li għamlet ma tarax din ir-rabta. Ma jidhirx li hemm rabta bejn il-frazi "allegat mard" u l-kelma "montatura". Għalkemm intużat il-kelma "montatura" - u din il-kelma ntuzat drabi oħra f'dan il-Parlament - meta kien qed jitkellem fil-Laqgħa Nru. 26 tal-Kumitat Permanenti dwar ix-Xogħol tal-Kamra, il-Viċi Prim Ministru f'ċertu stadju kkwalifika l-kelma "montatura" biż-żieda tal-kelma "politika". F'istanzi oħra l-Viċi Prim Ministru uża wkoll il-kelma "strategija" tant li jidher li qed juża l-kelma "montatura" u l-kelma "strategija" fl-istess sens. Din il-kelma "strategija" fil-fatt użaha kważi tliet darbiet in fila.

Rigward min jista' jkun hemm wara din l-allegata "montatura" jew "strategija", il-kliem użat mill-Viċi Prim Ministru huwa wisq ġeneriku u miftuħ biex jiġi interpretat li jipponta lejn xi Membru jew Membri individwali jew grupp ta' membri u ma jistax jiġi eskluż li meta ntuzat il-frazi "strategija politika" waqt il-laqgħa tal-Kumitat Permanenti dwar ix-Xogħol tal-Kamra seta' kien qed jirrifera għal firxa anke iktar wiesgħa minn din il-Kamra stess.

Is-Sedja tirrikonoxxi li f'ħafna istanzi jeżisti fil irqiq ħafna bejn x'jista' jikkostitwixxi ksur ta' privileġġ u kliem li jiġi kkwalifikat bħala kumment politiku. Sabiex tasal għall-gudizzju tagħha, is-Sedja trid dejjem iżżomm quddiem għajnejha li l-privileġġi li kull Membru għandu f'din il-Kamra għandhom jitqiesu fl-ambitu' tal-privileġġi tal-Kamra kollha. Is-suġġett ta' l-iskambju tal-kliem li nqala' fil-Kumitat Permanenti dwar ix-Xogħol tal-Kamra kien jirrifera għal inċident li seħħ sitt xhur ilu, inċident li tista' tgħid wasal biex jiddominana tul dawn l-aħħar sitt xhur, inċident li kważi sar issue politiku fih innifsu, li r-reazzjonijiet għalih affettwaw ix-xogħol ta' din il-Kamra u l-interpretazzjoni differenti minn kull naħa tal-Kamra ta' x'għara kienet il-bażi ta' nuqqas ta' qbil u kummenti kemm-il darba f'din il-Kamra, fil-Kumitat Permanenti dwar ix-Xogħol tal-Kamra u anke f'fora 'l barra minn din il-Kamra. Għaldaqstant kieku dak li għara fil-Laqgħa Nru. 26 tal-Kumitat Permanenti dwar ix-Xogħol tal-Kamra kellu jittiehed iżolatament waħdu b'mod skjett, seta' jagħti l-każ li jikkwalifika bħala offiża li setgħet tersaq għal ksur ta' privileġġ. Izda fid-dawl ta' dak kollu li għara mill-25 t'April ta' din is-sena - minn meta nqala' l-inċident sal-lum - is-Sedja jidhrilha li dak li okkorra fil-Laqgħa Nru. 26 tal-Kumitat Permanenti dwar ix-Xogħol tal-Kamra kien każ ta' political bickering, dak li fil-House of Commons jissejjaħ "general political abuse", ping-pong politiku. Għaldaqstant is-Sedja ma jidhrilhiex li jeżisti prima facie ksur ta' privileġġ.

Is-Sedja tħoss li għandha tiġbed l-attenzjoni tal-Membri tal-Kamra kollha biex jintwera iktar rispettt lejn xulxin u lejn il-Kamra nnifisha u biex in-nuqqas ta' qbil li jkun hemm bejn iż-żewġ

naħat minn żmien għal żmien ma jithalliex ifixkel l-andament tax-xogħol tal-Kamra. Bla dubju l-Kamra m'għandhiex tinħela fuq diskussjonijiet li m'huma se jwasslu għall-ebda tnissil ta' rieda tajba u ta' koperazzjoni, bħalma wera li kien dan l-incident, u jidhrilha li l-enerġiji tagħna lkoll jistgħu jkunu utilizzati ferm aħjar fit-trattament ta' materji li jolqtu l-aħjar żvilupp tas-soċjetà u tal-poplu tagħna.